

„Maradj kapcsolatban Berhida”

Az online programok lehetőségei egy vidéki művelődési házban

Berhida egy, a Balatontól 10 kilométerre található kisváros Veszprém megyében. Lakosainak száma megközelíti az 5900 főt. A mai Berhida három településből (Berhida, Kiskovácsi, Peremarton), valamint a peremarton-gyártelepi részből alakult ki. A régi falvakból kialakult városrészekben nagykeres családi házak, falusiasabb környezet, míg a gyártelepen a lakótelepi környezet a jellemző. Berhida Város Önkormányzata integrált kulturális intézményt tart fenn, két épületben folyik a közművelődési és könyvtári feladatellátás. A székhely, a Berhidai Művelődési Ház és Könyvtár épülete az 1985-ös földrengés során megsérült, bezárára került. 1993-ban újították fel, benne két szinten szakköri szobákat, kiállítótermet és könyvtárat találunk. A Peremarton-gyártelepi városrész művelődési háza 1993-ban került az önkormányzat tulajdonába, amely a városi nagyrendezvények, színházi előadások, bálók, színpadi programok helyszíne. Beszélgetőpartnerem Gerőfiné Mészáros Anita, az intézmény vezetője.

Mihalcsik Márta: *Hogyan érintett benneteket, amikor bejelentették a veszélyhelyzetet, illetve ehhez kapcsolódóan a kulturális intézmények időleges bezárását?*

Gerőfiné Mészáros Anita: Folyamatosan figyeltük a híreket, és amikor 2020. március 11-én bejelentették a veszélyhelyzetet, mi már hétfőn készültünk arra az eshetőségre, hogy hogyan tudjuk tevékenységeinket megvalósítani az online térben. Szombaton kollégáimmal közösen ötleteltünk a közös Facebook-csoportunkban azon, hogy mit tudunk tenni, ha ez bekövetkezik. Kidolgoztunk egy online programot, így hétfőn, amikor elrendelték a kulturális intézmények bezárását, a kezemben volt az az elképzelés, amit március 19-én nyilvánosságra is hoztunk, és ami azóta már rengeteget változott, formálódott. A program folyamatosan fejlődik, átalakul, igazodik a lakosság igényeihez, kéréseihez. Látjuk azt, hogy mennyire „vevők” egy-egy dologra az emberek, és annak megfelelően változtatunk rajta. Van olyan része, amely esetében mi teljesen mást gondoltunk eredetileg, mást vártunk, hogy mi fogja érdekelni az embereket. Nagy

lendülettel vágtunk bele, de azt is láttuk, hogy rugalmasan kell alakítani, alkalmazkodni a folyamatosan változó helyzethez.

M. M.: *Kérlek, mesélj részletesen a programról! Mi volt az elképzelés, mi valósult meg és mi változott meg menet közben?*

G. M. A.: A programhoz a „Maradj kapcsolatban Berhida!” – #maradjotthon szlogent találtuk ki. Azt gondoltuk, hogy minden munkanapon, hétfőtől péntekig, naponta más-más programtípussal fogunk megjelenni az intézmény Facebook-oldalán (<https://www.facebook.com/berhidaimuvelodesihaz/>).

Az „Aktív Hétfő” keretében a mozgásos formákat helyeztük előtérbe. Gondoltuk, hogy megkérjük a jógaoktatót és a tánctanárokat, hogy mutassanak be különböző gyakorlatokat, tánclépéseket, ko-reográfiákat, és majd azokat közvetítjük. Azonban az emberek nem nagyon akartak mozogni, nem tudtuk rávenni őket, hogy kezdjenek el tornázni, de ha például bemutattuk a jóga klubunkat, vagy a táncsportjainkat, azokat szívesen elolvasták, megnézték. Nagyon kedvelik, ha látják saját magukat, a gyerekeiket, az unokáikat ezekben a posztokban.

A „Kreatív Kedd” középpontjában az alkotás állt, kézműves foglalkozásokról osztottunk meg videókat. Kértük, hogy készítsék el otthon a videók alapján az alkotásokat és küldjék el nekünk, hogy fel tudjuk tenni az oldalra. Az elején még lelkesek voltak, aztán egyre kevesebben küldtek vissza fotókat. Láttuk, hogy az iskolában rengeteg ilyen feladatot kaptak a gyerekek, így inkább játékokat hirdettünk meg, ezekben viszont nagy lelkesedéssel vettek részt. Ilyen volt, amikor emoji-kkal írtunk ki könyvcímet, ezeket kellett megfejtetni, de

nagy sikert aratott az anagramma játék, vagy puzzle is, amikor berhidai épületek képét kellett kirakni.

A „Te javasolsz Szerda” keretében arra voltunk kíváncsiak, hogy ki mit is csinál otthon, mivel töltik az időt. Kértük, hogy osszák meg, hogy mások is ötletet meríthessenek belőle. A „Mit főztél ma?” kérdésre sokan küldtek vissza karantén-ételekről leírást, fotót, viszont az április 1-jéhez kapcsolódó felhívásunkra („Ossz meg egy vicces szelfit!”), nagyon kevesen reagáltak. Így ez a nap teljesen átalakult, inkább közösségi szerda lett. Információkat osztunk meg egy-egy közösségről, vagy bemutatunk egy-egy csoportot. Nagy eredmény, hogy egyre jobban megismerik őket, hiszen sokan nem is tudtak róluk, illetve ennek köszönhetően újra látták egymást és a régi ismerősöket.

A „Kultúr Csütörtökön” teret adunk online kiállításoknak, bemutatjuk különböző csoportjainkat és közösségeinket, valamint a helyi szokásokat és helytörténeti érdekességeket. A csütörtök nagyon jól működik, ezek az úgynevezett tematikus napok. Ennek keretében többek között meghir-

deztük a TavaszOn Online kiállítást, ahol tavaszi rajzokat, fotókat kértünk, majd a kiállításról készült videót megosztottuk. A költészet napja alkalmából 24 gyerek, fiatal és felnőtt küldött videót, amelyeken verset mondtak, de mi négyen is mondtunk egy-egy verset, és ezeket feltöltöttük a YouTube-csatornára, a linkeket pedig az oldalra. A Föld napjához kapcsolódó felhívásunkra fotókat küldtek, ebből is online kiállítás nyílt. Most a környezetvédelem napjához kapcsolódóan rajzpályázatot hirdettünk meg, június 5-én nyílik a kiállítás az alkotásokból.

A „Kikapcs Péntek” keretében igyekeztünk olyan feladatokat kitalálni, ami nem kötődik az online térhez, hiszen mindenki a számítógép előtt töltötte az ideje jelentős részét a digitális oktatás miatt. Volt, hogy társasjátékokat kellett otthon készíteni, vagy egy pozitív gondolatot megosztani. Ez a nap is jelentősen átalakult, hiszen most már nincsenek annyira a lakáshoz kötve az emberek, így videókat osztunk meg a programjainkról, a rendezvényeinkről, a csoportjainkról.

M. M.: *Kiemelnél néhány sikeres kezdeményezést?*

G. M. A.: A helyismereti kvízek, illetve a helytörténethez kapcsolódó történetek. Ezeknek az anyagát helyismereti kiadványokból, saját összegyűjtött anyagainkból állítottuk össze, de az is előfordult, hogy a helyi lakosok közül mondta el valaki. Hatalmas nézettsége volt annak például, hogy hogyan zajlott régen a májusfaállítás, illetve hogy milyen húsvéti szokások voltak a településen, ezek kapták a legtöbb lájkot. A kvízekben nemcsak olyan kérdések voltak, amelyeknek csak a kiadványokban lehetett utána olvasni, hanem szájhagyomány útján terjedő információkat is tartalmaztak. Például hol volt ez vagy az az épület, hogyan nevezték ezt az utcát régen. Ezáltal mindnyájan

egyre jobban elmélyedtünk a település történetében és megismer-tük azt.

A Közösségek Hetén egy olyan videót készítettünk fotókból, amelyben bemutatjuk, hogy egy év alatt mennyi mindent valósítunk meg a közösségekkel közösen. Ez nagyon felkapott videó lett, hiszen büszkén látták saját magukat a to-jásfadíszítés vagy a betlehemállít-ás közben, illetve fellépés során, a Berhidai Napokon.

A májálisra, aminek nagy ha-gyománya volt a településen, régi fotókat gyűjtöttünk. Nagyon örül-tek neki, főleg az idősebbek, ami-kor felfedezték magukat a fényké-pekben. Virtuális, pozitív májusfát állítottunk, hiszen ebben az évben különösen fontos volt, hogy minél több helyre jussanak el a pozitív gondolatok. Ezért azt kértük, küld-jenek szeretetüzeneteket, jókíván-

ságokat, és ezzel díszítettük fel má-jusfánkat.

Mindenkinek a legnagyobb élmény a régi programokat visz-szanézni, akár résztvevőként, akár családtagként, ismerősként.

Az „üres ház – tele ház” vide-ókkal kontrasztot állítottunk: mi-lyen a színpad, a nézőtér, a kiállító-hely, a közösségi tér, amikor prog-ram van és amikor üres, illetve be-mutattuk, hogy mit csinálunk most, hogy zárva vagyunk. Lefestettük a színpadot, takarítottunk, pakol-tunk, átnéztük a szabályzatokat és javítottuk őket. Rendszereztünk, leltároztunk, karbantartásokat, ja-vításokat, felújításokat végeztünk – mindazt, amire soha nincs idő.

M. M.: *A kommunikáció az in-tézmény Facebook-oldalán keresztül zajlott. Hogyan alakult át a funkció-ja a megváltozott helyzetben?*

**Költészet napja,
kicsit másképp!**

**Mondjunk verset
online!**

Tanulj meg egy verset,
készíts magadról
egy videót,
és küldd el nekünk!

Az elkészült anyagot
küldjétek el a
petofi@berhida-hu
e-mail címre!

Jelentkezési határidő:
2020. április 8. Megjelenés:
2020. április 11.
a Költészet napján!

A videó megküldésével
automatikusan
hozzájárul a Facebookon
való megjelenéshez!
18 éves aluli gyermek
versmondása esetén
kérünk egy rövid
szülői hozzájáruló
nyilatkozatot.

#maradjotthon
#maradjkapcsolatban

G. M. A.: A Facebook-csoport-nak korábban tájékoztató szere-pe volt, itt hívtuk az embereket a programokra, plakátokat osztottuk meg. Így azonban teljesen interak-tívává vált. Korábban 900 követője volt, most pedig kb. 150 fővel töb-ben csatlakoztak hozzá.

M. M.: *Milyen visszajelzéseket kaptatok a lakosoktól? Mit szóltak a programhoz?*

G. M. A.: Pozitívak a tapasztala-taink. Azt gondoltuk, hogy majd a fiatalok kapcsolódnak be nagyobb számban, de a 30-40 év felettiak, sőt az idősebb korosztály is nagyon érdeklődött és aktívan bekapcsolódott. A program által olyan em-bereket is be tudtunk vonni a kö-zösségi folyamatokba, akiket eddig nem sikerült megszólítani.

M. M.: *Hogyan értékeled a prog-ramot, elérte a célját? Átala ösz-szetartóbb lett a közösség, közelebb hozta az embereket egymáshoz?*

G. M. A.: Igen, elérte a célját, és bízom benne, hogyha újra ki-nyitunk, lesznek olyanok, akik en-nek a programnak köszönhetően

látogatnak el az intézménybe és a programokra. Az online projekt segítségével megismerték a tevékenységünket, a csoportokat, a közösségeket. Többen jelezték, hogy beiratkoznak a könyvtárba, jönnek majd a színházi előadásokra, csatlakoznak egy-egy közösséghez.

Sok csoportot bemutattunk: egyrészt folyamatosan tartottuk a kapcsolatot a vezetőikkel, valamint a tagok is látták magukat, így a közösség is összetartóbb maradt.

A mi digitális ismereteink is fejlődtek, olyan programokat ismerünk meg és kezdünk el használni, amikre addig nem voltunk rákényszerítve. Így lett YouTube-csatornánk, a videóvágásokat is magunk végezzük. Intézményvezetőként szerencsésnek mondhatom magam, mert fiatal kollégákkal dolgozom, akik azonnal befogadók voltak az ötletre, és persze tudták a szükséges megoldási lehetőségeket is.

Ebben a helyzetben törekedünk a pozitívumok megerősítésére, nem csüggedtünk el, nem esünk kétségbe. Volt célunk, ami a lakosságnak is hasznára vált, és mi is hasznosnak éreztük magunkat. Megmutathattuk, mit csinálunk nap mint nap.

M. M.: Mit érdemes továbbvinni, meghagyni a projektből, ha újra indul az élet nálatok?

G. M. A.: Szeretnénk belőle a sikeres, interaktív elemeket meghagyni és folytatni, például a helyismereti dolgokat, a közösségek, csoportok, programok bemutatását. Ezzel hozzájárulhatunk a település helytörténeti anyagainak gyűjtéséhez és a helyi identitás megerősítéséhez, valamint segíthetjük a helyi értéktár kialakítását is. Van egy „Szárnypróbalgatók” elnevezésű kiállításorozatunk, amelyben helyi vagy helyi kötődésű amatőr fiataloknak adunk lehetőséget a bemutatkozásra, megszervezzük az első kiállításukat. Most májusra

esett a következő, egy helyi alkotó fotókiállítása, amit „online-osítottunk”. A posztot nagyon sokan megosztották, 1800-2000 fő körüli, akiket elértünk ilyen módon. A jövőben célszerű összehangolni a valós és az online tér lehetőségét, hiszen így megsokszorozva a látogatószámot azokat is elérjük, akik nem jönnek be a házba.

M. M.: Megerősített benneteket ez a helyzet?

G. M. A.: Mindenféleképpen megerősítette a közösséghez való tartozás jelentőségét és a művelődési házak szerepét, hiszen megmutatta, mennyire fontos munkát végeznek az intézmények és az ott dolgozók. Lényegében ők tartják össze és mozgatják a közösségeket, a lakosságot. Most, amikor

nem lehetett menni sehová, akkor szembesült vele mindenki, mit is jelentenek valójában egy település életében. Ami addig természetes és megszokott volt, az hirtelen megszűnt. Észrevették, hogy vagyunk, és most már tudják, mi történik ezekben a házakban. Mi is és a csoportok is nagyon várjuk már az újrainítást, nagyon hiányzik a személyesség, az együttlét, a közösség. Büszke vagyok a munkatársaimra, hogy ilyen jól tudunk csapatban dolgozni, kiegészítettük, formáltuk egymás elképzeléseit. Új dolgokat tanultunk, nemcsak a digitális világról, hanem magunkról is, amit a jövőben kamatoztatni tudunk. Várjuk az újrainítást, s bízunk abban, hogy többen az online térből kimozdulva, valódi használói lesznek az intézménynek.

Üres a nézőtér...

GERŐFINÉ MÉSÁROS ANITA 2005-ben végzett az Eszterházy Károly Főiskola történelem-művelődésszervező szakán. 2007-től dolgozik a Berhidai Művelődési Ház és Könyvtárban, illetve annak jogelődjében, kezdetben művelődésszervezőként, majd igazgatóhelyettesként. 2017 novemberétől az intézmény kinevezett igazgatója. Gyermekkorától művelődésszervezőnek készült. Általános, majd középiskolásként aktív szereplője, szervezője volt a berhidai programoknak. Főiskolai szakmai gyakorlatának egy részét is a berhidai művelődési házban töltötte. Töbgyökeres berhidaiként ismeri a helyi adottságokat, a város lakóit, történelmét, problémáit. Két gyermekével és férjével jelenleg is Berhidán él.

MIHALCSIK MÁRTA 2013-tól a Nemzeti Művelődési Intézet Veszprém Megyei Igazgatóságának módszertani referense. Történelem szakos tanár, népművelő, rendezvényszervező, eTanácsadó, könyvtáros. Dolgozott kistéleplési IKSZT-ben, vezetett városi művelődési házat, irányított nagyvárosi közművelődési intézményrendszert. Fő szakterülete a helyi értéktárak létrejöttének és működésének segítése. Az „Otthonról Haza” európai uniós projekt „Közösségi értéktárak a Kárpát-medencében” téma vezetője. Részt vett több értéktáró kollégium munkájában, melyet a lakiteleki Népfőiskola Alapítvány szervezett. Több civil szervezet munkáját aktívan segíti tapasztalataival.